

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 16. september 2015
Enhed: Sundhedsjura og lægemid-
delpolitik
Sagsbeh.: DEPELO
Sagsnr.: 1505180
Dok. nr.: 1767137

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 31. august 2015 stillet følgende spørgsmål nr. 37 (Alm. del) til sundheds- og ældreministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra DF (Liselott Blixt).

Spørgsmål nr. 37:

”Vil ministeren redegøre for, i hvilken udstrækning Patienterstatningen har taget stilling til, om patienter behandlet af psykiater Arne Mejlhede er berettigede til godtgørelse for tort i henhold til erstatningsansvarsloven § 26?”

Svar:

Jeg har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet følgende udtalelse fra Patienterstatningen, hvortil jeg kan henholde mig:

”Bestemmelserne i erstatningsansvarsloven om godtgørelse for tort og godtgørelse til efterladte er sålydende:

Godtgørelse for tort

§ 26. Den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en andens frihed, fred, ære eller person, skal betale den forurettede godtgørelse for tort.

Stk. 2. Ved fastsættelsen af godtgørelsen kan det tillægges vægt, at krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret en overtrædelse af bestemmelser i straffelovens kapitel 23 eller 24.

Stk. 3. Selv om der ikke er lidt tort, skal den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en anden, dog betale den forurettede en godtgørelse, såfremt krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret et særlig groft angreb mod en andens person eller frihed.

Stk. 4. § 18, stk. 1 og 2, finder tilsvarende anvendelse på godtgørelse efter stk. 1-3 og på godtgørelse efter § 26 a

Godtgørelse til efterladte

§ 26 a. Den, der forsætligt eller ved grov uagtsomhed forvolder en andens død, kan pålægges at betale en godtgørelse til efterlevende, der stod den afdøde særlig nær.

Stk. 2. Ved vurderingen af, om der skal betales godtgørelse efter stk. 1, og ved fastsættelsen af godtgørelsens størrelse, skal der lægges særlig vægt på karakteren af skadevolderens handling og på den lidelse eller krænkelse, som må antages at være påført den eller de efterlevende.

Nedenfor er medtaget Patienterstatningens bemærkninger til både § 26 og § 26 a.

Når Patienterstatningen anerkender en skade, vurderer vi, hvilke bestemmelser i erstatningsansvarsloven vi kan give erstatning efter. Vi vurderer altså også, om der er grundlag for godtgørelse efter § 26 og § 26 a. Det har vi også gjort i relation til sager-

ne vedrørende Arne Mejlhede og i andre tilsvarende sager vedrørende en vestjysk psykiater, som har været meget omtalt i medierne (§ 26 a).

Imidlertid er der særdeles strenge betingelser for, hvornår der kan tildes godtgørelse efter disse bestemmelser. I praksis skal der være sket en retsstridig krænkelse (§ 26) eller lægen skal ved fortsæt eller grov uagtsom have forvoldt patientens død (§ 26 a).

Vi har endnu ikke tildelt godtgørelse i nogen sager efter disse to bestemmelser. At der ikke findes eksempler på tilkendelse af godtgørelse efter § 26 og § 26 a skyldes ikke manglende opmærksomhed på bestemmelserne, men at det i praksis kun er yderst sjældent, at disse bestemmelser vil kunne anvendes i forbindelse med patient-skader (læge-fejl). Det er en praksis, som er fastslået af såvel Ankenævnet for Patienterstatningen som domstolene.

Erstatningsansvarsloven hører under Justitsministeriet. Ministeriet udarbejdede i 2010 en redegørelse til Retsudvalget med titlen "Redegørelse om godtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26 a samt om erstatning for psykisk skade som følge af dødsfald", hvortil henvises.

Eksempler på domme vedr. § 26 og § 26 a:

U 2014.1599Ø vedrører § 26: En speciallæge i psykiatri blev idømt 30 dages betinget fængsel for grovere og gentagne forsømmelser og fik frataget retten til at udøve lægegerning indtil videre (undlod gennem mange år at yde relevant psykiatrisk behandling og havde samtidig et seksuelt/kæreste/ven forhold til patienten). Der blev rejst krav om erstatning for tort, hvilket blev afvist af både byret og landsret, idet man bl.a. ikke så det bevist, at det seksuelle forhold var i mod patientens vilje, ligesom det heller ikke kunne afvises, at patienten var afhængig af misbrugsmedicin forud for den første konsultation. Retten fandt ikke, at der forelå en retsstridig krænkelse af den pågældendes frihed, fred, ære eller person, ligesom der heller ikke kunne ydes godtgørelse efter § 26 a, stk. 3, da denne bestemmelses kerneområde er grove voldsforbrydelser.

U 2013.1592V vedrører § 26 a: Ikke godtgørelse til forældrene til en teenager, der døde som følge af mangelfuld behandling i ambulancen og på hospitalet. Forældrene overværede, da respiratoren blev slukket, og sønnen døde. Landsretten vurderede imidlertid, at dødsfaldet ikke var sket under så kvalificerede omstændigheder, at det efter en generel vurdering måtte antages at have påført forældrene "en sådan følelsesmæssig belastning, der rakte ud over den sorg og det afsavn, der normalt forbindes med at miste en søn".

Nedenstående dom viser dels kerneområdet for bestemmelsen (når der ikke er tale om drabsforbrydelser), dels hvor meget, der skal til, for at yde godtgørelse efter § 26 a:

U.2013.2935Ø vedrører § 26 a: 6 årig dreng døde i en højresvingsulykke (chaufføren havde frit udsyn til barnet, der stod korrekt placeret, hvorfor han handlede groft uagtsomt). Ulykken og genoplivningsforsøg oplevedes på nært hold af moderen og to søskende, der fik godtgørelse for den ekstraordinære følelsesmæssige påvirkning. Derimod fik drengens far og stedmoderen, der ankom til hospitalet, ikke tort godtgørelse.

Ud fra den foreliggende domstolspraksis har vi vurderet, at der ikke er mulighed for at tilkende tort godtgørelse til psykiater Arne Mejlhedes patienter.

Ankenævnet for Patienterstatningen har heller ikke i de indtil nu indbragte sager fundet grundlag for tort godtgørelse.

Vi overvejer som sagt altid muligheden for, om der kan gives erstatning for tort, men vi tager ikke udtrykkeligt stilling til det i de afgørelser, vi træffer, med mindre patienten eller de pårørende specifikt har rejst kravet eller på anden måde berørt emnet.

Link til beskrivelsen af § 26 og § 26 a i erstatningsansvarsloven på vores hjemmeside: <http://patienterstatningen.dk/da/love-og-regler/Erstatningsansvarsloven.aspx>

Med venlig hilsen

Sophie Løhde / Elisabeth Ørtz